

**UCHWAŁA NR VII/51/25
RADY GMINY RYMAŃ**

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rymań na lata 2025 – 2027

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Rada Gminy Rymań uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rymań na lata 2025-2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również edukacja środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rymań.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Anna Dworek

Załącznik do uchwały Nr VII/51/25
Rady Gminy Rymań
z dnia 30 stycznia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE RYMAŃ
NA LATA 2025 – 2027

Rymań 2024

I. WSTĘP

Pierwszy Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 w Gminie Rymań został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/160/2013 Rady Gminy Rymań z dnia 28 lutego 2013 roku. Był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Preambuła ww. ustawy wskazuje, iż wszystkie zadania z niej wynikające mają na celu dobro dziecka. Jak czytamy, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dzieckiem i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Rodzina jest grupą, środowiskiem i instytucją społeczną, której ważność, miejsce i rola we współczesnym społeczeństwie są niezwykle istotne. Jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzina jako jedyna grupa społeczna stwarza jednostce niepowtarzalne warunki rozwoju biologicznego, społecznego i kulturalnego. Przez rodzinę dokonuje się proces scalania młodego pokolenia ze społeczeństwem, narodem i państwem.

Rodzina jako podstawowe i najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka powinna odgrywać główną rolę w jego prawidłowym rozwoju. Jednak często tak nie jest. W przypadku niezapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, dziecko jest umieszczane w pieczy zastępczej. Przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie. Podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek udzielania wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Działania samorządu gminnego określa art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1.

III. OCENA SYTUACJI (ANALIZA PROBLEMU)

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych występujących w Gminie Rymań ze szczególnym uwzględnieniem problemu niewydolności rodzin skutkującej zabraniem dziecka z rodziny naturalnej i umieszczeniem go w pieczy zastępczej.

Gmina Rymań jest gminą wiejską, liczącą 3722 mieszkańców (dane z Urzędu Gminy w Rymaniu na dzień 21 listopada 2024r.). Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie głównie w rolnictwie oraz małych i średnich przedsiębiorstwach i firmach.

Większość zadań z zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu wynika, że w pierwszym półroczu 2024 roku ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 60 rodzin, Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną wyniosła 90.

W sytuacji, gdy rodzice zostają pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, nadzór kuratora nie przynosi wymaganych efektów, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędne są dane na temat dzieci z Gminy Rymań pozostających w poszczególnych formach pieczy zastępczej. Powyższe dane przedstawiono w Tabeli nr 1 i nr 2.

Tab. Nr 1

Zapewnienie dzieciom opieki w pieczy zastępczej

1. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na dzień 30.06.2024r.:

- a) Ogółem 8 w tym:
  - w rodzinnych formach pieczy zastępczej 10
  - w instytucjonalnej pieczy zastępczej 4

1a. Dane statystyczne dotyczące umieszczeń dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej w okresie od 30.06.2021r r. do dnia.30.06.2024r.

lp.	rodzaj pieczy zastępczej	liczba umieszczonych dzieci	Liczba rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej
1.	rodzina zastępcza spokrewniona	2	2
2.	rodzina zastępcza niezawodowa	4	2
3.	rodzina zastępcza zawodowa ogółem w tym:	0	0
3.1	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0
3.2	rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	0	
4.	rodzinny dom dziecka	0	0
5.	placówka opiekuńczo-wychowawcza	1	1

Tab. Nr 2.

Przyczyny zabrania dzieci z rodziny w okresie od 1.01.2022 r. do 30.06.2023r.:

lp.	przyczyna zabrania dzieci z rodziny	liczba rodzin	liczba dzieci
1.	przemoc		
2.	niewydolność wychowawcza	1	1
3.	alkoholizm rodziców		
4.	choroba rodziców		
5.	brak realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko		
6.	trudna sytuacja materialna		
7.	śmierć opiekunów		
8.	inne		
9.	ogółem		

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współfinansuje koszty pobytu dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym po 2011 roku. Wydatki Gminy Rymań w tym zakresie obrazuje tabela nr 3.

Tabela Nr 3**Koszty Gminy Rymań za pobyt dzieci w pieczy zastępczej**

	2022	2023	2024	30.12
Wydatki ponoszone w ramach współfinansowania kosztów pobytu dzieci z Gminy Rymań w pieczy zastępczej	180236,76	178290,02	128438,43	

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W Gminie Rymań od 2012 roku zatrudnia na umowę zlecenie asystentów rodziny. W 2023 roku współpracował on z 7 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W 2024 do półrocza obejmował swoim wsparciem 6 rodzin.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i odmawia udzielenia jej wsparcia, konieczne jest zawiadomienie sądu opiekuńczego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania. Objęcie wsparciem asystenta rodzin dzieci przebywających w pieczy zastępczej na dzień 30.06.2024r., przedstawia Tab.nr 4.

Tab. Nr 4.

Objęcie wsparciem asystenta rodzin dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Lp.	Rodzice dzieci przybywających w pieczy zastępczej (inicjały)	Liczba dzieci	Rodzaj pieczy (rodzina zastępcza – typ, rodzinny dom dziecka, POW)	Data umieszczenia w pieczy zastępczej	Data objęcia opieką asystenta	Wyjaśnienia w przypadku braku wsparcia asystenta (np. brak zgody rodziny, odebrana władza rodzicielska, pobyt poza terenem gminy, dorosły wychowanek, rodzice nie żyją)
1	JW., PK.	3	Niezawodowa rodzina zastępcza	23.06.2017r.	-	Rodzice dzieci nie żyją, trwały poszukiwania rodziny spokrewnionej dla dzieci, jednak nie udało się znaleźć nikogo z rodziny dla dzieci.
2	BR, AB	1	Placówka Opiekunczo-Wychowawcza	27.05.2014r.	-	Pobyt rodziców poza terenem Gminy Rymań,
3	EK., PK	1	Rodzinna zastępcza spokrewniona,	26.04.2016r.	-	Poza terenem gminy, rodzice nigdy nie zamieszkivali na terenie gminy Rymań. Z uwagi, iż dziecko przebywało u babci, która ostatecznie została rodziną zastępczą spokrewnioną dla wnuczki, a następní umieszczona w rodzinie zastępczej u siostry matki
4	NL., AW.	1	Instytucjonalna piecza zastępcza	25.10.2022r.	-	Rodzice przebywają poza terenem gminy
5	MO, PO	1	Spokrewniona rodzina zastępcza	14.06.2024r.	-	Rodzice nie żyją
6	AM, nn.	1	Spokrewniona rodzina zastępcza		-	Matka dziecka nie sprawuje opieki nad dzieckiem. Babcia sprawuje opiekę

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównania szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz do asekurowaniu go w obliczu zagrożeń. Analiza sytuacji dziecka w Gminie Rymań została dokonana na podstawie danych statystycznych z GOPS w Rymaniu za 2024r i pierwsze półrocze 2024., Dane przedstawia Tab. Nr 5

Tab. Nr 5

Dane dotyczące realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny z GOPS Rymań.

		2023	2024 30.06	
3.	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej/ liczba dzieci w tych rodzinach W tym: a) liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych/liczba dzieci b) liczba rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej/liczba dzieci c) liczba rodzin objętych wsparciem w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” /liczba dzieci d) liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej e) liczba dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem/liczba dzieci, których sytuacja jest monitorowania	16/71 a) 1/4 b) 5/10 c) 0/0 d) 10 e) 1/4	15/38 a)1/4 b)6/8 c)0/0 d) 8 e)2/3	
4.	Liczba rodzin, które powinny być objęte wsparciem asystenta/ liczba dzieci w tych rodzinach	1/4	2/5	Nie wszystkie rodziny wyrazili zgodę na pracę asystenta rodziny
5.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta/ liczba dzieci – ogółem	6/13	5/12	
6.	Czy liczba zatrudnionych asystentów jest adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb?	TAK	TAK	

IV. CELE PROGRAMU

Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu utrzymania dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie bądź jego powrót do rodziny **jest celem priorytetowym Programu**. Program zakłada wzmocnienie działań profilaktycznych z rodziną i jej środowiskiem na rzecz pozostawienia w niej dziecka. Uwzględnia uwarunkowania Gminy Rymań i rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

- 1) Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych celem przywrócenia ich prawidłowego funkcjonowania.
- 2) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
- 3) Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

V. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada między innymi działania interdyscyplinarne w zakresie wsparcia rodziny, promowanie modelu funkcjonowania rodziny biologicznej oraz edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Cel 1:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych celem przywrócenia im prawidłowego funkcjonowania.

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki ewaluacji
1	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przez pracowników socjalnych	2025-2027	GOPS Rymań	Liczba osób objętych pracą socjalną
2	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w formie posiłku dla dzieci w szkole i przedszkolu) rodzinom zagrożonym kryzysem, bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba rodzin objętych pomocą
3	Działania zaradcze oraz interwencyjne w przypadkach, gdzie zagrożone jest bezpieczeństwo rodziny a w szczególności dzieci	2024-2027	GOPS w Rymaniu, Szkoły, Policja, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba rodzin Wspomaganych pracą asystenta rodziny, Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego
4	Zapewnienie rodzinom w zależności od zdiagnozowanych potrzeb pomocy asystenta rodziny asystenta rodziny	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny
5	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba monitorowanych rodzin
6	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba umieszczonych dzieci
7	Ustanowienie i finansowanie rodzin wspierających (w razie potrzeb)	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba rodzin wspierających
8	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta rodziny (w razie potrzeb)	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba szkoleń
9	Zapewnienie rodzinom dostępu	2024-2027	GOPS, PCPR	Liczba osób

	do specjalistycznego poradnictwa		Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa	Objętych poradnictwem
--	----------------------------------	--	---	-----------------------

Cel 2: Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Współpraca z instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz rodziny	2024-2027	GOPS w Rymaniu, Szkoły, Policja, GKRPA w Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, Zespół Interdyscyplinarny, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Punkt Konsultacyjny	Liczba spotkań, przekazanych informacji
2	Stala współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie jako jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej	2024-2027	GOPS Rymań	Liczba spotkań, wymienionych informacji

Cel 3: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz dzieci rodziny.

lp.	Działanie	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Organizacja spotkań, warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziny, wzmocnienie jej roli i funkcji oraz pikników rodzinnych promujących wartości rodziny jako podstawowej komórki życia społecznego	2024-2027	Szkoły, GOPS Rymań	Liczba zorganizowanych spotkań, pikników rodzinnych
2	Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innym uzależnieniom	2024-2027	Szkoły, Urząd Gminy, GKRPA, GOPS w Rymaniu	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych
3	Organizacja czasu wolnego i zajęć dla dzieci w formie kolonii letnich i zimowisk, zajęć w świetlicach wiejskich, pracy podwórkowej.	2024-2027	GKRPA, GOPS, Szkoła, Urząd Gminy	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach

V. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU

1. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu przy współpracy z:

- 1) Placówkami oświatowymi w szczególności z terenu Gminy Rymań,
- 2) Urzędem Gminy w Rymaniu,
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymaniu,
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Rymań,
- 5) Sądem Rejonowym w Kołobrzegu,
- 6) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kołobrzegu,
- 7) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu,
- 8) Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kołobrzegu,
- 9) Placówkami służby zdrowia,
- 10) Komendą Powiatową Policji w Kołobrzegu.

2. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu.

3. Adresatami Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Rymań,
  - 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
  - 3) dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
  - 4) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.
- Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych działań w ramach Programu. Analizowany będzie faktyczny rozwój i przebieg działań. Ocenie będzie podlegała zgodność działań z założonymi celami Programu i osiągniętymi wskaźnikami. Ustalone efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny składanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu Wójtowi Gminy Rymaniu w terminie do końca lutego każdego roku.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Opracowanie:
Kierownik GOPS Aldona Więcek